Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1266 — NGÀY THỨ NĂM 12 OCTOBRE 1922 = NGÀY 22 THÁNG TAM ANNAM NAM NHẤM-TUẤT — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA
TÉLÉPHONE: 128
Adresse télégraphique: LUCTINH—SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm.....	12$00	... 15$00
Sáu tháng...	6.50	... 8.00
Ba tháng....	3.50	... 4.50

HÀN LỆ MỖI SỐ.... 05OS
Mua báo thiệt từ ngày mồng một, nếu ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn
(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)
南中日報合併六省新聞
JOURNAL QUOTIDIEN
NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 2471

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal — rue Catinat, 153-155-157 (1er étage)
A Bentré: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez M. M. Mayence & Cie 9, rue Treschot

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gởi mua báo..., đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ nhơn.

TRI BÌ TRI THỪ'

Bảy chục một lá thăm mà còn chưa vừa bụng

Thamm nang vô đề! Tài thamm không đáy! Khéo thay! Khen ai khéo bày lời khéo! Thật không đáy! Biết dượng bao nhiêu cho đầy, chứa bao nhiêu cho phỉ! Hèn chi! Phải nó có đáy có chết, có chừng có đỗi, thiên-hạ đà chẳng mượn nó vào mà vi. Mà thiên-hạ đã biết tài thamm không đáy rồi, thì có biết bao nhiêu là vừa! Rồ vậy, với cái tài thamm, chẳng biết bao nhiêu là vừa. Có bao nhiêu thảo vô chừng nấy. Bởi có, biết bao giờ sự mua bán thâm dớt tuyệt.

Từ ngày khỏi cuộc tuyển-cử theo thể lệ cải-lương, các báo quốc-âm ăn hết bao nhiêu mực đen, xài hết bao nhiêu giấy trắng, mòn hết mấy tất nắc cán, đem hết trí thức ra mà kích-bát luận bàn trên báo, cốt để cho đồng bang xem mà sửa lần, hầu tới ngày trạch cử nghị-viên, ai có quyền ra làm thừa-sai, thế mặt cho cả Nam-kỳ mà chọn cử, thì biết mà bỏ cái thoi dã-tràng bán thamm, vì chút lợi tư mà chọn dùa cử bướng; làm ra hạng dân cử, ỉt có người xứng đáng, ỉt có người nhiệm tâm, lo lắng việc dân việc nước. Luận bàn từ chơn tọc kẻ rằn cho đâu đó rồi, ai cũng cường phen nấy chẳng sao hại muốn mấy thừa-sai cũng mở dạ cải-lương, theo lối văn-minh, bỏ thói đỏi phong hại tục; nên dám chắc mà nói: người mua thamm là tay mợt nước, kẻ bán thamm là dứa sâu dân, bán nầy, những tay cử-sĩ đã không thể lòn tiền mà mua, mà dầu có kẻ muốn mua, trong hai muôn mấy thừa-sai cũng không ai chịu bán. Tưởng dặng thật như lời, ai nấy đều mằng khen hết sức; cho đến đờn-bà con gái, là cái hạng nhuợc-chất liễu-bồ, yếm-mang quần-vận; ngoài việc son-phấn, thì chẳng còn biết đến việc nước, việc dân là gì, mà nghe nói thừa sai hãy giờ không phải bán thamm như xưa, đạ cũng mằng khấp-khởi; tỏ hình như hạng người ưu thế mấn thời, yên dân mến nước lung lắm vậy. Cho đến trẻ học-trò con, mới cập sách vào trường sợ học, nghe nói phen nì, những tay ra ứng cử, không ai chịu lồn, xuất tiền mua chức, cũng mằng cười mà vỗ tay, mằng cho đất Nam-kỳ ngày nay, có phước mà trở lâm mặt anh tài, phải trang rường cột. Có đè đâu chỗ mằng ấy lắm, xưa sao nay vậy. Mua thâm cũng còn kẻ mua thâm; bán thâm cũng còn mặt bán thâm; mà cách mua bán lại càng dắt giá hơn, hãy tâm chục một

là thâm mà còn chưa vừa bụng! Thấy vậy, có người lại nói nửi quyết « rằng: Bao giờ không kể thả câu! « Bao giờ cá chẳng ăn câu,

« Thì cuộc tuyển-cử của Annam,

« Mới là hết kẻ mua người bán!»

Nghe qua tôi lấy làm lạ và bất bình hết sức mà thâm nhẹ rằng:

« Bộ ông nầy đi dự cuộc đấu xảo « bên thành Mạt-say (Marseille) mới « về sao chớ! Nên mới không rõ biết « được cuộc xây đời trong đất Nam-« kỳ nầy cho kịp sự nào không đi khỏi « đâu, mà không hay chi tết cả! Dầu « cho người nằm mấy gủi lối ngày sáng « đêm, nữa thì ông kia qua tháng nọ, « cũng còn có ỏ tai mà nghe cuộc « cạnh-chinh quan trường, cải-lương « hội-nghị, và nghe dân tâm-duyệt cựu « duy tân từ bao giờ đến bây giờ, « còn chi tệ nữa! »

Bởi cớ, ai nói chi thì nói, tôi cứ việc luận thuyết tôi hoài; luận nói lòng thừa sai ngày nay chắc như của tôi-trời, chẳng còn lần nào nữa. Tôi lại đam chắng quả thừa sai-dương thời, chẳng còn lần lạc như xưa, hòng thấy chi có bạng, có hơi chiều thì gọi vang, như thừa-sai buổi trước.

Dè đâu, mồng cô tin lòng, mà lầm đàng lạc nẻo! Tôi bửa qua, tôi có tiếp một phong thơ, của một vị Hương-chức trách tôi, tôi mới hay nông-nổi.

Trước hết, thơ trách tôi sao có ép chư vièn ứng-cử dừng mua thâm, ép hai-muôn mấy thừa-sai đừng bán thâm. Hỏi tôi vậy cho hay lâu nay dui mù gì mà chẳng thấy dân sự trong xứ cơ cầu đỡ-khổ là bao? Thiệt lắt gì mà chẳng nghe điền-viên trong xứ thuế-khóa nặng-nề là bao? Vì ai ra nông-nỗi ấy? — Chẳng phải vì may ông nghị-viên quan-hạt bội đồng bất tài, ỷ của, vô tiền ra mua thâm dặng mà mượn danh chăn lợi hay sao? Hỏi tuyển-cử nào cũng nói bướng, bửa bốc, rồi mất rẻ chẳng nài, gặp giá nào hay giá nấy, mua cho dặng chức hội-đồng vào hội ngồi làm bình-phuông cản gió, ngồi cho có vị, ngồi cho đủ đầu, biết có một tiếng dạ, một tiếng « Ủy », biết có một việc đưa tay lên, hạ tay xuống cho ăn-rập, cho có nhịp, có nhàn dặng thừa cơ hội xin mè-đai, xin hàm tước, lãnh công-xi rượu, công-xi chìm-đô, đấu giá lãnh công việc nầy, công việc kia, góp chợ, đưa đò, lập vườn khẩn đất. Ngoài các tánh lợi ấy, thì chẳng màng, dân đói khóc mặt dân, làng khốn khổ mặt làng, mi n họ dặng trả rượu ỉ bàn, giàu sang là phỉ. Nếu có đào kinh, xẻ rạch, bồi lộ tu kiều, thì cũng chẳng ngoài vòng ruộng đất của họ. Dường ấy, có ăn nghĩa gì mà mong! Còn chỗ gì tin cậy! Nay tới ký tuyển-cử nghị-viên lại nữa. Hộ cũng cứ mừng cũ lầm hoài. Cũng diễn-thuyết, cũng lịch-trình, cũng nói đủa, hứa bướng. Thừa sai lẽ nào lại bỏ mừng cũ mà không đỏ-tiền họ lần sao? Dầu cho làm bay, không cần mới giỏi. Mà hỏi họ không làm chi hay, để cho dân chịu sưu cao thuế nặng, thì chỗ oán ưu ấy đã thâm xương; nên đầu họ có khẩu tự huyền hà, miệng tự gượm treo nước chảy, nói bướng, hứa bốc cách nào đi nữa, thì thừa-sai cũng không cần, không thèm nghe. Họ không làm dặng ích gì thì thôi, họ nói chi thì nói, thừa-sai cứ việc bán thâm lấy tiền mà trừ bớt đầu thuế cho nhà-nước. Xét vậy nên chuyến nầy dầu thừa-sai có bán một tiếng thâm bảy-tám chục một-trăm cũng chưa vừa bụng; chẳng lựa là hiểu giữ một lòng ngay chọn cứ. Bao giờ hết người ứng-cử mua thâm, thì mới hết thừa-sai bán thâm cho!

Lấy đó mà suy, mới biết lời bàn trên kia rằng:

« Bao giờ hết kẻ buông câu, bao « giờ cá chẳng ăn câu, thì chừng ấy, « cuộc tuyển-cử trong đất Namkỳ nầy « mới là dứt sự người mua kẻ bán!»

là lời chính lý và nghe ra thâm điệu lắm đó. Lấy đấy mà suy, tôi mới là biết tôi lầm, tôi làm to, làm cho đến đỗi tức ấy những giờ, tôi tưởng cho thừa-sai trương nghĩa khinh tài, vì dân vì nước. Tuy vậy mà chẳng phải hết, thấy thừa-sai đều nói như một. Theo ý tôi tưởng, hạng người mà tính như vậy đó, bất quá là một nấm, một bọn vậy thôi, chớ chẳng phải nhiều; vì hạng thừa-sai ấy cứ lấy theo ý tứ nói có mà xét, chắc là thiếu học; làm không xét lẽ, nói không nghĩ lời, biết bất lối người, mà chẳng biết xét mình mình trước.

Thật vậy, tôi dám cho hạng thừa-sai viết thơ trách tôi đó là hạng người còn quê đất lắm; trí bỉ bất tri thử. Biết giận người sao nói bướng, hứa bốc, lãnh cho dặng chức nghị viên Quản-hạt Hội-đồng rồi, vào hội, chẳng lo cứu vực quyền dân, lại để mà lo tư lợi tư danh, khẩn đất khẩn vườn, xin những mề-đai, hàm-tước, mà chẳng biết nghĩ coi lối ấy tại nơi ai mà bàn hội-viên Annam rộng những tay khát-khao danh lợi.

LÊ-HOÀNG-MƯU

(Mai tiếp)

GÁNH-HÁT XÀ-BẦN

Thơ của M. Nguyễn-trọng-Quyền

Ngày nọ, về một tiếng gánh hát Xà-bần mà M. Nguyễn-trọng-Quyền quên tình cố-giao cố kết, ra giữa sân khấu buông lời xúc phạm Nhựt-báo Lục-tỉnh Tân - Văn. Bởi cớ qua bửa sau, mới có lời M. *Lê - hoằng - Mưu*, phiền đôi và giảng M. Nguyễn-trọng-Quyền về lẽ Lục Tỉnh Tân-Văn vô cang dự.

Nay M. Nguyễn-trọng Quyền tuy tuổng, xem qua lời lẽ, ắt nản, viết thơ cho M. Lê-hoằng-Mưu, chủ-bút L. T. T. V. như vầy, xin đăng cho độc-giả chư tôn tường lãm.

Cảnh hát M. Nguyễn-trọng Quyền mới lên hát tại Modern Cinéma.

☆☆☆

Thotnot, le 5 Octobre 1922

Cher Lê qui-hâu.

Tôi được xem L. T. T. V. số 1257 2 Octobre 1922 thì việc vô tình là tại tôi, mà lâm cho nhục danh thì đáng lắm! Nguyên hồm 24 Septembre 1922, trong bạn hát Tập ích-Bang Chủ-nhơn là Vương Có đánh dây thép kêu tôi ra Cholon, kế trong gánh hát có 1 thằng cháu nó đau, làm cho tôi không rảnh mà đi viếng chư Cô-giao. Tôi cũng ước ao ở lại chơi cho tới 10 Octobre 1922 dặng lên Saigon hát mà thăm quí-hữu luận thế. Rồi trong nhà có việc cho kêu về hồm 30.

Sự sai chệ gánh hát Xà-bần thì không kỳ tên. Lúc tôi xem bài ấy (29 Septembre 1922) tại Cholon thật tôi thấy rõ là tặng M. P. Tú mà muốn để ép bạn của tôi, trong lòng có hơi giận, nên đâu chẳng đăng. Ra chỗ hí-trường mà tỏ với công-chúng, tôi nói tiếng nó, là chỉ cái người nào đó nó đem bài ấy vào Lục-Tỉnh Tân-Văn đặng nó làm nhục cho bạn hát tôi. Lúc bắt cặm quí có chỗ lầm.— Nay thấy bài qui-hữu ấn hành đây tôi cam chịu lỗi. Tôi đã có làm 1 bài tạ-quá hồm 30 là bửa tôi về đặng đưa cho Gérant Phương đem ra trình với qui-hữu và M. Cảm mà xin ấn-hành. Sao không thấy bài ấy trong báo. Vị vậy mới có lời qui-hữu khuyên dậy. Tôi tâm phục mấy lời "được thạch đó! Ai phiền giận ai có chỗ chờ tôi với nhà L. T. T. V. nào có chút gì mất lòng, mà dùng tiếng nó, là tại gần người kia mà nói lầm— hỗi chi dĩ vãng. Xin qui-hữu lượng tình!!! Chớ cái chè là cái "Khích" cho mình làm nên mà! "Khen" là hại mình đó. Bởi, có phần nhiều trong Cholon thân hữu không ưa 2 tiếng Xà-bần mở. Bốc tôi hỏi cho tỏ... mà hóa ra nói lấp...hấp đố vậy.

Sau nữa: tôi kính thăm M. Chim, tholon như tôi sắp đặt việc nhà xong Thì bửa 9-10 tôi sẽ có mặt tại Saigon mà đến viếng hai qui-hữu. Bạn hát sẽ hát tại Cinéma Modern, chung với M. P. Tú — hát 5 đêm. Rạp hát đã mướn rồi.

Nay kính

Nguyễn trọng Quyền

☆☆☆

Đọc lấy lời của M. Nguyễn-trọng-Quyền tự hối, biết mình quả lời mà sửa lấy tà đủ. Bổn Báo càng chẳng lấy làm phiền mà bỏ bỏ cái nghĩa cố giao cố-kết cùng M. Nguyễn-trọng-Quyền đã nhiều năm khăn-khít. Vậy từ đây Bổn-Báo cũng giữ tình nơi M. Nguyễn-trọng-Quyền lại như cũ, mà M. Lê-hoằng-Mưu cũng hoài nghĩa nơi M. Nguyễn - trọng-Quyền như thường, chẳng chi dời đổi.

Sự gánh hát của người làm thầy tuồng nay đang hát tại Modern Cinema, hay dở, dở hay, mặc tình công-chúng.

L. T. T. V.

Vô-tuyến điện

Paris ngày 5 Octobre 1922

Ông Barthou

Ông Barthou được cử làm Bại-biểu cho Pháp ở bàn ủy-viên bồi-thường của Cobrat lên nối chức hình-bộ thượng-thơ.

Nước Pháp

Ông de Lasteyrie diễn-thuyết ở phòng thương-mãi nói rằng ví muốn thì-hành tờ nghị hòa thành Versailles mà nước Pháp chịu nhiều điều trở-ngại về tài-chánh, phải giám bình bớt tiền chi ngỉ về bình bị, không dùng chiến thuyền và chánh-sách hiện hội của Pháp ở bường đông đủ chỉ rõ ý hòa-bình của Pháp. Còn về sự chỉ thuế, tăng thuế, lập thuế mới và cách tiết kiệm hỏi Pháp chẳng tài chước A-lo-so-ăng mà noi một chánh sách bạo ngược mà làm cho nước nhà khốn đốn. Dân Pháp có thể tránh được cái nạn kinh-tế cho nên ta có thể trông cậy cái tương lai.

Tàu lui

Chiếc tàu đò Niger đã giã thành Mạt-xây mà chạy sang thành Kotonou.

Ngày 6 Octobre 1922.

Ô-trích

Tại thành Genève, tờ nghị-ước cứu giúp ch xứ Ô-trích đã ký xong.

Văn-đề phương-đông

Tin thành Angora: chánh-phủ Tuyệt-kỳ xin dự hội-nghị bà nước Rút-xi, Giê-ọt-gi và Ukraine

Tin Anh-quốc

Tại thành Londre, tòa nội-các Anh-lê đương xét đơn Tuyệt-kỳ xin đem quân chiếm xứ Thrace.

Ông Lord Curzon

Ông Lord Carzon đã xuất hành sang thành Ba-ri thương-nghị cùng ông Poincaré.

Bordeaux ngày 6 Octobre 1922.

Ông Barthou

Ông Barthou đã nhận lãnh chức nghị-trưởng bàn ủy-viên bồi-thường. Tòa nội-các tỏ lời cám ơn quan hình-bộ thượng-thơ thọ lãnh trách nhậm lớn lao ấy.

Tân quan

Quan Thống-đốc tỉnh Seine-et-Oise là ông Julliard được cử nối Thống-đốc tỉnh Seine thế cho ông Autrand.

Bửu-tinh

Bửu giám-quốc mới ban nội-đẳng bửu-tinh cho bà Anna Branting là phu-nhơn quan Thủ-tướng xứ Xu-ê-đờ. Bà hiện đương ở tại Ba-ri. Bà là một nhà văn-sĩ và bình phẩm có nhiều công-ích với văn-hiến Langsa.

Tôn vương

Phòng quốc-hội xứ Ru-ma-ni được mới ngày 12 Octobre này nhóm ngoại lệ. Lễ tôn vương bắt đầu từ ngày 15 Octobre cho đến ba ngày mới dứt. Có đề 15 chuyến xe lửa để chở những người được mời dự lễ sang thành Alba-Iulia. Lễ này sẽ lập tại một cái nhà thờ cất riêng tại thành ấy.

Các báo-chương viết nhiều bài rất luận về cuộc hành-trình của quan Thống-soái Foch sang dự lễ và cung-tặng Langsa được nhà quân binh rất nồng đàn vong làm đại-biểu cho.

Paris ngày 7 Octobre 1922.

Tin Pháp quốc

Ông Poincaré (Langsa), ông Curzon (Anglê) và ông Galli-ta-li đồn ý lập nghị-ước định cho đâu ở Gờ-rec có binh khí đương ở xứ Thrace ra khỏi xứ, bạn-kỳ một tháng sau khi dân ấy đi thì sẽ lập cách cai-trị của thành Albajulia. Lễ này sẽ lập tại một cái nhà thờ cất riêng tại thành ấy.

Các báo-chương viết nhiều bài rất luận về cuộc hành-trình của quan Thống-soái Foch sang dự lễ và cung-tặng Langsa được nhà quân binh rất nồng đàn vong làm đại-biểu cho.

Tòa nội-các Gờ-rec thành Athènes định chừa nào các nước Đồng-minh một ý với nhau định đuổi đân Gờ-rec ra khỏi xứ Tyrac e thời mới tuân lịnh.

Ở thành Londres, tòa nội-các đã duyệt y tờ nghị-ước lập tại Ba-ri.

Hội-nghị Báo chương thuộc-địa thành Mạt-xây đề ý xin cho từ rày những điều-ước về sự tạo tác lập tại Mẫu-quốc hay là Thuộc-địa hoặc những nhà thân khoản dùng nguyên liệu ở Thuộc-địa Langsa.

Bordeaux ngày 8 Octobre 1922.

Ở bộ ngoại-giao

Hôm thứ bảy, lúc 2 giờ trưa, hội-nghị đại-biểu ba nước Langsa, Anglê và Ita-li nhóm lần thứ nhì lập tờ gởi cho các đại-biểu, Tuyệt-kỳ ở thành Mondiane. Tờ ấy có ý giải hòa và răng hết sức làm theo ý muốn của Tuyệt-kỳ.

CUỘC TUYỂN-CỬ HỘI-ĐỒNG QUẢN-HẠT

Quan Thống-đốc Nam-kỳ đã ký tên lời nghị định ngày 15 Octobre tới đây sẽ cử mười vị hội-đồng quản-hạt Annam. Ấy vậy xin nấy ông thừa-sai phải suy ỉ xét lại cho kỹ lưỡng, chọn những người tài đức mà thay mặt cho mình, kẻo ngày sau mà ăn năn thì sự đã rồi.

Chúng tôi mới hayr ong quận Vinhlong-Travinh-Bentré và Gocông có ông Trần-đình-Bảo đã vào đơn xin tái cử.

Chẳng phải chúng tôi binh vực chi ông Trần-đình-Bảo nhưng mà sự thật thì tôi phải nói. Khi trước ông Bảo ra thay mặt cho tỉnh Vĩnh long và Sa-đec đã hai khóa gần chín năm. Ấy vậy công việc Hội-đồng quản-hạt ngài thông thạo, khỏi bỡ ngỡ, trăm hay không bằng tay quen. Ngài hay lo sự ỉ hợi chung cho hai hạt ấy. Sa-đec thì xin vét kinh Tháp-mười, Vĩnh-long thì đào kinh Ba-càng; xin lập trường lớn và trường nhỏ tại Vĩnh-long; xin tăng bổng cho mấy thầy giáo; xin tiền lương cho Hương-quản các làng, khi nào Nhà-nước xin tăng thuế nấy thuế nọ, thì ngài hết lòng kêu nài xin, Chánhphủ chẳm chước cho dân Annam. Ngài kể công nghiệp của dân. Ngài nói nhiều điều hữu lý, dùng lời nhỏ nhen mà xin nên Chánh-phủ chẳng vui lòng mà nhậm lời Ngài xin.

Ông Trần-đình-Bảo tuổi cũng trọng, ăn học chữ Langsa có bằng cấp tài năng, nhà đã giàu có nhứt nhì thiên hạ.

Tên Mirza Mahomet Ali Name Bạt-xờ (Ba-su) nhập-tịch Anglê thành Madras, là một nhà thầu-khoán bán thuốc á-phiện cho Chánh-phủ Hạ-chân. Lối cuối năm 1921 Name thành Pondichéry (Ấn-độ) gặp thời cơ của một nhà kỹ-nghệ ở hồ đang tính toán việc thương-mãi rồi mới luận qua việc buôn á-phiện xi mô đặng đề 12 năm trời mình bán cho Chánh-phủ Anglê nên bèn cố c thủ á-phiện của Anglê bán cho Cl Langsa mà nói rằng là á-phiện ở (thứ thượng hạng) đó là đồ giả m sự thời Anglê bán cho Langsa á-phi nhứt là á-phiện ở Bạt-xờ. Vậy nên Chánh-phủ Langsa mua á-phiện Bạ Namasi thì lợi cho Langsa lắm vì Anglê sau khi bán hết hàng Bạt

Thấy việc có thể thạnh-lợi được mới đến quan Tổng-lý nhà bàng Bạ tại thành Pondichéry (Ấn-độ) gặp thì được ở lại Sàng-phủ giúp mình cuộc mua bán á-phiện. Vậy hồi c Thảrd là nhà kỹ-nghệ có tiếng ở Hạ Thơ từ qua lại giao kết xong, mới giúp mật nhau mà tính công-việc.

Ngày 18 Juillet 1922, Gaebelé và đến Hảiphòng thì Thảrd. Thảrd c cho đến ra mắt ông Scalle, Tổn Thương-chánh Đông-pháp. Namas hiết tiếng Langsa nên ông Gaebelé thông-ngôn. Khi thuận xong công Scalle liền đánh dây thép qua Hạ-ch (Saigon) xin gởi mẫu á-phiện đặng cho thước á-phiện ở Saigon.

Kế ông Scalle đem quan Toàn-q Saigon. Ông Carle, chánh đầu-phụ tụng sở Thương-chánh cũng đi tì Chambord với ông. Đàng ka, Thảrd Namasi và Gaebelé cũng đáp chuyến mà theo về Saigon. Đọc đường Na hứa cùng Thảrd nếu xong việc thì huê-hồng 2 phần rưỡi. Tàu đến ngày 2 Août.

Bửa sau là ngày 3 Août, Thảrd c công việc, có số bạc, ấy mới thà được và hứa nếu 15 lời thảrd sẽ bồi y số. Namasi chịu mới đánh dây Hà-chân gởi bạc giao cho Thảrd n hãy 5 Août, 100 tấm giấy 100 đồng tr Gaebelé.

Chiều lại Thảrd đến phòng quan tỷ sở Thương-chánh. Ông Scalle đư soạn đi chơi, nên rước khách Th mấy phút. Thảrd nói mình đem tờ bi-mật về vụ thuốc á-phiện. Ông tắt lời bỏ vào bóp tủ khóa lại và đi

Ngày thứ hai 7 Août, tàng sáng Ô là trở về phòng giấy mới tính mỗ bi-mật rx xem thì thấy 100 tấm g trăm và mới miếng giấy cứng có h vậy:

« X thì 10.000 đồng

« Y thì 20.000 đồng

« rồi cứ như vậy mà làm hoài Ông Scalle mới kêu ông Carle người gần bên đàng mà thật chuyện thuốc cho quan Toàn-quyền hay Toàn-quyền mới quan Chưởng-lý phủ-thát việc ấy. Quan Chưởng cho quan Bồi-thẩm tra vấn.

Quan Bồi-thẩm mới ký tờ tậ Thảrd, Namasi và Gaebelé mà g buồng ba phạm-nhơn ở và bắt t ỷ thì chẳng có đi giao gì nữa.

Ngày 9 Août Namasi và Gaebelé ngoại hầu tra. Gaebelé nạp 1000 thế chưa, còn Namasi nạp 15.000

Ngày 11 Août quan Bồi-thẩm k Thảrd nạp 2500 đồng tiền tiếc-ch tại ngoại hầu tra.

(Mai tiếp theo)

MỘT GIỜ DẶNG DỰ THÍNH

Ngày 5 Octobre mười một giờ là giờ ông Sự cả ở ông Cầu thượng đài diễn thuyết. Khi các viên quan qui chức lẻ tựu đặng đông nên chọn cứ ông Lang làm giám cuộc, ông Thầy làm nghị-viên; khi cứ rồi, thì ông Cầu sự lại một bước, nhường cho ông Sự diễn trước; vì M. Sự cỏ trỏi tuổi hơn nhiều M. Sự trước hết nghiêm mình thi lễ, rồi tỏ trần cái sở kiến của ngài, theo bài lịch trần; lời nói tự nhiên không bảo chước; lòng nhứt định thế nào, thì tiếng ra đường ấy: lấy lời mình chánh mề n diệu tỏ bày, song tiếc thay cho ngài sự cho hàng viên quan mỏi lòng, nên ngài nói tôm lại là ngày nào, ngài đã gỉ lòng cho tôn trong ba tỉnh cứ ngài, thì ngài lấy hết thảm lực hành sự theo lời ngài diễn dụ hôm nay, và ngài tỏ sự cảm ơn chư tôn vui lòng đến dự thính.

Kế đó ông Cầu bước tới trần thuyết theo chương trình của ngài. Cầu tuổi chưa quá 35 mà có chí ra dự cử dặng gồng gánh phần trách nhiệm lớn lao, tiềm dàng chỉ nào cho dân hiền, song có một điều nầy xin ngài xét lẽ, rất ỏ người đã đem thân nào nương cửa phật, áo nâu, quần sồng, tương dưa, hôm sớm, mà lòng còn niệm trông mau đắc đạo, huốn chi, ai, là người chẳng chuộng danh, mà ngài lại nói rằng cầu danh; tưởng lời ấy có ý quá đỏ chút. Nếu không dành lòng sao cho rõ mặt tu mi. Vậy phận quê dốt cầu chức M. Sự đắc cử Hội-Đồng, trước vui lòng ngài rồi mới luận qua việc buôn á-phiện, vậy hỏi ở Thảrd là nhà kỹ-nghệ có tiếng ở Hạ Thơ từ qua lại giao kết xong, mới giúp mật nhau mà tính công-việc.

Ngày 18 Juillet 1922, Gaebelé và đến Hảiphòng thì Thảrd. Thảrd c cho đến ra mắt ông Scalle, Tổn Thương-chánh Đông-pháp. Namas hiết tiếng Langsa nên ông Gaebelé thông-ngôn. Khi thuận xong công Scalle liền đánh dây thép qua Hạ-ch (Saigon) xin gởi mẫu á-phiện đặng cho thước á-phiện ở Saigon.

Kế ông Scalle đem quan Toàn-q Saigon. Ông Carle, chánh đầu-phụ tụng sở Thương-chánh cũng đi tì Chambord với ông. Đàng ka, Thảrd Namasi và Gaebelé cũng đáp chuyến mà theo về Saigon. Đọc đường Na hứa cùng Thảrd nếu xong việc thì huê-hồng 2 phần rưỡi. Tàu đến ngày 2 Août.

Bửa sau là ngày 3 Août, Thảrd c công việc, có số bạc, ấy mới thà được và hứa nếu 15 lời thảrd sẽ bồi y số. Namasi chịu mới đánh dây Hà-chân gởi bạc giao cho Thảrd n hãy 5 Août, 100 tấm giấy 100 đồng tr Gaebelé.

Chiều lại Thảrd đến phòng quan tỷ sở Thương-chánh. Ông Scalle đư soạn đi chơi, nên rước khách Th mấy phút. Thảrd nói mình đem tờ bi-mật về vụ thuốc á-phiện. Ông tắt lời bỏ vào bóp tủ khóa lại và đi

Ngày thứ hai 7 Août, tàng sáng Ô là trở về phòng giấy mới tính mỗ bi-mật rx xem thì thấy 100 tấm g trăm và mới miếng giấy cứng có h vậy:

« X thì 10.000 đồng

« Y thì 20.000 đồng

« rồi cứ như vậy mà làm hoài Ông Scalle mới kêu ông Carle người gần bên đàng mà thật chuyện thuốc cho quan Toàn-quyền hay Toàn-quyền mới quan Chưởng-lý phủ-thát việc ấy. Quan Chưởng cho quan Bồi-thẩm tra vấn.

Quan Bồi-thẩm mới ký tờ tậ Thảrd, Namasi và Gaebelé mà g buồng ba phạm-nhơn ở và bắt t ỷ thì chẳng có đi giao gì nữa.

Ngày 9 Août Namasi và Gaebelé ngoại hầu tra. Gaebelé nạp 1000 thế chưa, còn Namasi nạp 15.000

Ngày 11 Août quan Bồi-thẩm k Thảrd nạp 2500 đồng tiền tiếc-ch tại ngoại hầu tra.

(Mai tiếp theo)

Đông-Pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Ông kho-bạc gắt quá!

Bacliea. — Lúc nầy nhà nước lo thâu bạc cắt giấy đổi ba cắt trắng (monnaies en argent) cho dân sử sài. Ở đâu cũng thế, Kho-bạc nào cũng giữ lệ thường mà đổi cho dân mà ở Bạc-liêu nầy ông Kho-bạc không chịu đổi cho ai hết. (Chệt đổi thì được). Ai có đến đổi thì nói không được, (rầy làm) nói rằng đợi chừng-sao đó không biết, sẽ đổi 1 lần mà thôi. Sao mà gắt thế?

Tam-dân-Hoành

Chà-và loạn pháp

Một gấy phố gần sở Tuần-thành, có một bọn Chà-và mướn ở gần mấy thầy làm việc. Một hai tên Chà-và có vợ Annam không biết rầy chuyện gì, mà bọn nó nổi đêm cứ oanh ni nọ om sòm mãi đến giờ khuya không cho ai ngủ được. Thiệt là giống Tây-đen không biết pháp tắc gì hết. Oanh ni nọ, oanh ni nọ !!!

T. d. Hoành

Vụ giết Bác-vật Côn

Xin sở mật-thám rán dọ, vì nghe lúc nầy nhiều người xâm-xì lắm. Chắc có người lớn làm đâu, cang về vụ nầy chớ không?

Công tử cải-lương!

SÓCTRĂNG. — Tên Ng.., là con nhà giàu mê đào cải-lương lắm. Cách mấy tháng trước, gánh hát cải-lương V. X., của ông Hội-đồng N.. xuống Sóctrăng hát, tên Ng., đẹp mắt à-đào B. T., bèn dụ à-đào ấy kiện thưa làm-xàm, ên Ng.. ra tiền thối thế cho à-đào B. T., chuộc à ta đem về làm vợ. Về được vài tháng bỏ cậu Công-tử Ng.., thế đã chán chường, nên bỏ à ngọ. Huờn cỡi!! Tội nghiệp số đoạn trường chưa rành là vậy. Còn Công-tử gì thối vậy, hại người ta chi quá vậy?

Liêu-Bạo, Lai-cảo.

TRUYỆN

« OAN KIA THEO MÃI »

ba mươi hai đêm

CỦA M. LÊ HOÀNG MƯU

Cuốn nhứt có nhân nhi in rồi, cỏ đề bán tại nhà in J. Viết. Mua xem chơi cho tiêu khiển trong lúc canh tàng.

OÁN-HỒNG-QUẦN THI
in rồi, thứ bay còn tì

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HƠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rồi và thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sãng **Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy nên hút thuốc hiệu ***Trái Đất***

Bắc-kỳ

Cái trộm nghìn đồng.

HÀ-NỘI.—M. Hoan ở đường Carreau trình sở Cảm mai một nghìn đồng bạc đe trong tủ sắc, hai người thợ chữa cái tủ ấy bỏ nghỉ là ăn cắp thời sở cảnh sát đề xét hỏi.

Thất cở

Sáng hôm 14 Septembre người ta thấy một người đàn ông, không biết cản-cước thất cổ ở làng Lương-yên, thôi đã khiên vào nhà xác.

Vở đầu vì giành nước

Hai người nhà quê đi tác nước ở làng Yên-nội, vì giành nhau nước thế nào chẳng hay mà đánh nhau đến nỗi bể đầu, phải đem vào nhà thương ngay.

Bắn được ông «Ba mươi».

LỤC NAM.—Một con cọp thương đến pha ba cửa của sở Đàm-điền ở Ilanh Lục-nam, bị tên cai bắn chết. Con cọp to lắm, cân được 150 cân.

Cướp của tự thị

PHỦ LÝ.—Hồi 8 giờ ở phố kẻ chỉ đưa ấm mặt từ lề vào nhà năm lấy người nhà, quơ lấy hai đôi hoa tai rồi chạy mất, thật là gian bạo thay.

Dây tơ mành xe chặt lấy nhau

Tối hôm 14 Septembre, một cặp nhân tình đem nhau vào đình thờ thần mà trò chuyện, bị dân canh bắt được đem lồng giam ngay, đáng kiếp thay.

Tiết trời mùa thu.

Tiết trời đã sang thu mà vẫn thấy nắng nóng như lửa, làm cho nông nhu phải than van kho số quá, chẳng biết khi nào mưa có mưa. Ngày hãy đã qua, ngày ba đã hết cũng chẳng có giọt mưa nào lo thay.

Chó cắn người điên.

HANOI.— Một người con gái nhật bị một con chó cắn ở Đàm-điền ở Ilanh Lục-nam. Con chó ấy liền đã phải đem vào nhà thú y để xem xét phải chó dại không?

Tòa đại hình Saigon

Tòa Đại-hình Saigon nhóm ngày 9 Octobre xử vụ Théard toan hối-lộ cho quan thanh-liêm.

Ông Moulin ngồi. Chánh-tòa, hai ông Francoschetti và Crosnier de Briant ngồi nghi-sự.

Bốn ông hội-đồng thẩm-án là ông Foltzer, ông Jason, ông Blesquière và ông Reybonbet.

Ông Lafontan de Goth, Chưởng-lý, ngồi bàn thị-sự.

Sự tích như sau này:

Tên Mirza Mahomed Ali Namasi người Bẹt-xờ (Bo-se) nhập-tịch Ăng-lê, sanh tại thành Madras, là một nhà thầu-khoán lớn bán thuốc á-phiện cho Chánh-phủ Ăng-lê ở Hạ-châu. Lối cuối năm 1921 Namasi sang thành Pondichery (Ấn-độ) gặp tên Gerbelé, con của một nhà kỹ-nghệ ở bổn-xứ. Hai đàng tính toán việc thương-mãi ky-nghệ rồi mới hiệp qua việc buôn á-phiện. Namasi nói rằng đã 12 năm trời mình bầu á-phiện cho Chánh-phủ Ăng lê nên hiểu chắc rằng thứ á-phiện của Ăng-lê bán cho Chánh-phủ Langsa mà nói rằng là á-phiện ở Benarès (thứ thượng hạng) đó là đồ giả mạo. Thiệt sự thứ Ăng-lê bán cho Langsa á-phiện khác, nhứt là á-phiện ở Bẹt xờ. Vậy nên, nếu mà Chánh-phủ Langsa mua á-phiện Bẹt-xờ của Namasi thì lợi cho Langsa lắm vì khỏi bị Ăng-lê xen vô mà ăn lời.

Thấy việc có thể thành-lợi được Gaebelé mới đến quan Tổng-lý nha bang Đông-pháp tại thành Pondichéry mà hỏi dọ dặng không người ở tại Đông-pháp giúp mình trong cuộc mua bán á-phiện. Vậy bèn được tên Théard là nhà kỹ-nghệ có tiếng ở Haiphong. Thơ từ qua lại giao kết xong, mới hẹn hò giáp mặt nhau mà tính công-việc.

Ngày 18 Juillet 1922, Gaebelé và Namasi đến Haiphong tìm Théard. Théard tiếu đãi cho đến ra mắt ông Scalle, Tổng-lý sở Thương-chánh Đông-pháp. Namasi không biết tiếng Langsa nên dùng Gaebelé làm thông-ngôn. Khi thuận xong công việc ông Scalle liền đánh dây thép qua Ha-châu (Singapore) xin gởi mẫu á-phiện đặng thử tại kho thuốc á-phiện ở Saigon.

Kế ông Scalle theo quan Toàn-quyền đi Saigon. Ông Carle, chánh đốc phòng Tổng sự Thương chánh cũng đi theo tàu Chamboré với ông. Đang kia, Théard, Namasi và Gaebelé cũng đáp chuyến tàu ấy mà theo vô Saigon. Đọc đường Namasi có kêu cùng Théard nếu xong việc thì cho ăn hue-hồng 2 phần rưỡi. Tàu đến Saigon ngày 2 Août.

Bữa sau là ngày 3 Août, Théard đến hiệu Namasi gặp mình 10.000 đồng để làm công việc, có số bạc ấy mới thành công được và hứa nếu lỗ lời thời sẽ bồi-thường y số. Namasi chịu mới đánh dây thép về Ha-châu gởi lên theo tàu Théard ngày thứ bảy 5 Août, 100 tấm giấy 100 đồng trước mặt Gaebelé.

Chiều lại Théard đến phòng quan Tổng-lý sở Thương-chánh. Ông Scalla đương sửa soạn đi chơi, nên rước khách Théard có mấy phút. Théard nói mình đem các giấy tờ bi-mật về vụ thuốc á-phiện. Ông Scalla tin lời bỏ vào bộc tử khóa lại ra đi.

Ngày thứ hai 7 Août, tàng sáng ông Scalla trở về phòng giấy mới tính mở giấy tờ bi-mật ra xem thì thấy 100 tấm giấy một trăm và một miếng giấy cứng có biên như vầy.

- X thi 10.000 đồng
- Y thi 20.000 đồng

• rồi cứ như vậy mà làm hoài ».

Ông Scalla mới kêu ông Carle đương ngồi gần bên ông mà thuật chuyện, rồi đến thưa cho quan Toàn-quyền hay. Quan Toàn-quyền mới quan Thương-lý đến mà phủ-thát việc ấy. Quan Thương-lý giao cho quan Bồi-thẩm tra vấn.

Quan Bồi-thẩm mới ký tờ tạp nã bắt Théard, Namasi và Gaebelé mà giam. Xét buông ba phạm-nhơn ở và bắt đồ hành-lý thì chẳng có đồ gian gì nữa.

Ngày 9 Août Namasi và Gaebelé xin tại ngoại hầu tra. Gaebelé nạp 1000 đồng tiền thế chưn, còn Namasi nạp 15.000 đồng.

Ngày 11 Août quan Bồi-thẩm ký tờ cho Théard nạp 2500 đồng tiền thế-chưn được tại ngoại hầu tra.

(Mai tiếp theo).

OẢN-HÒNG-QUẢN *THỨ SÁU in rồi, thứ bay còn tiếp*

Thể thao

Chiều chúa nhựt 8 Octobre, hội «Saigon Sports» đấu với hội «Etoile de Giadinh» tại sân Lareyrière. Hội «Etoile de Giadinh» ăn hai bàn.

Bởi đêm thứ sáu trời mưa rất lớn sân phải ngập trăng qua ngày chúa nhựt cũng còn ướt, làm cho mấy tay cờ vồ đều bị lấm công quần, áo, dầu, cà, tuỳ vậy cuộc đấu cũng xem rất hay, tự đầu mãn tới nay chưa có cuộc nào bằng; còn người làm xem đấu cầu, tiếc, chẳng bỏ qua một cuộc hay, chẳng nệ bùng lấm, đến vậy bốn phía rao coi chật ních.

Năm giờ đúng thì khởi sự, «Etoile de Giadinh» chuyền trước. Lung giao cho Mỏi, Mỏi đá ra góc trái cho Tài. Tài và Valentin giành giựt, lấn với nhau mới bỏ, coi rất sôi nổi. Tài giựt khỏi, đá ngay vô gôn, Ngọc (Ngọc là arrière của «Saigon Sports» nhờ thấy tên Annam mà trường là arrière của «Etoile de Giadinh», chớ đá trở lại. Từ đây trái cầu bị giành giựt và chuyền qua, chuyền lại hoài. Gần giao cho Vi nhiều phen, Vi ngoài góc đá vô rất đúng, song đều bị hai người arrière của «Saigon Sports» chặn trước hết. «Saigon Sports» ghe phen giành gôn chẳng đặng, vì bị Thi-Paul cũng mà đá ra.

Cách giành trái cầu, cách lừa, cách gạt của hai hội xem rất tế-tân, coi theo chẳng nhày mắt. Bên «Etoile de Giadinh» bắt đặng trái cầu thường hơn, Qui-Thomas và Công giao cho Tài. Tài cũng cứ đá ngay vô giữa, nhưng bởi Mùi, Lung, Rót chạy tới cùng hiệp hoài nên hai người arrières «Saigon Sports» có ngày giờ đá trở lại. Lần sau Mùi đặng trái cầu cách gần hơn hai chục thước, thấy trước mặt có hai, ba người nghịch chẳng, biết thế lừa tới chẳng khỏi, liền lách trái cầu cho vừa chọn, rồi đá rất mạnh, trái cầu bị nước thấm đã nặng, đi quá mau, người giữ goal của «Saigon Sports» không ngừa mà bắt.

«Etoile de Giadinh» ăn một bàn.

Đem giữa sân chơi lại, trong giây phút «Etoile de Giadinh» đem trở qua xâm lấn phía «Saigon Sports». Cách chẳng bao lâu Tài chận trái cầu, lừa theo lề, rồi giao vô giữa, Mùi chận, tránh Chatri và hai người arrières vừa khỏi thì đá vô góc goal.

«Etoile de Giadinh» ăn hai bàn. Kế đó nghỉ nửa giờ.

Qua nửa giờ sau, hai bên cũng chơi sốt sắng như nửa giờ đầu, một lát xem bộ «Saigon Sports đã mệt, trái cầu chẳng còn qua phía «Etoile de Giadinh» nhiều. Tài, Mùi, Lun, Rót và Vi chuyền trái cầu đem gần tới goal «Saigon Sports» hoài mà đá chẳng lọt. vì bị giăng thủ của «Saigon Sports» ngăn chẳng rất chặt. Chơi cầm cự cho tới mãn giờ, thì trời đã tối rồi.

Cuộc đấu này đã đặng hay, mà lại thiệt là hữu-ích, có một sự rủi làm cho M. Ngọc tẻ xiêu gần mãng gió đó mà thôi, song chẳng lấy chi làm nặng.

Ước ao cho từ rày, mỗi buổi chiều chúa nhựt có một cuộc đấu hay như vậy, đến xem cho toại, đâu mất ngày giờ bao nhiêu cũng không tiếc.

Cũng buổi chúa nhựt, 7 Octobre, hội «Stade Militaire» đấu với hội «Union Maritimes tại sân Citadelle. Hội «Stade Militaire» ăn một bàn (hai bàn mới).

Hội «Bienhoa-Sports» đấu với hội «Tandinh Sports» tại vườn ông Thượng, hội «Tandinh Sports» ăn hai bàn.

Công-văn

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 26 Septembre 1922.

Được cấp bằng trong tỉ-chức sở Kiểm-lâm Nam-kỳ : Chức lĩnh thị-sai.

Beeh-van-Cong, thế cho tên linh hạng sáu tên Nong-Chai, n- Mie 365, bỏ sở vì lời nghị ngày 1er Août 1922.

☆☆

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 28 Septembre 1922.

Nguyễn-văn-Chuan, cò cấp bằng trung đẳng, nay được làm thầy giáo thi sai và giao cho quan Chế-tỉnh Vinh-long thế cho thầy Duong-van-Cấp được chấm học nơi Trường học-đường giáo-huấn Hanoi.

Lương thầy này khỏi trừ phần hưu trí, và các tiền phụ cấp về khu địa-hạt Vinh-long chịu.

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 27 Septembre 1922.

Luong van-Le, cò hàng cấp so hoc, được cấp bằng làm trợ giáo thi sai và giao cho quan Chế-tỉnh Tan-An.

Lương của thầy nầy khỏi trừ phần hưu trí, và các tiền phụ thì về công-nho làng nào mà thầy ở duy chịu lấy.

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 4 Octobre 1922.

Tên Nguyễn-văn-Di, được cấp bằng làm linh thi sai trong hàng võ sở Kiểm-lâm Nam-kỳ, thế vào số tên Nguyễn-văn-Tre, bị cách.

☆☆

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 2 Octobre 1922.

Được chấm dứt trong kỳ thi ăn thưởng về biển chữ tân hôm ngày 25 Septembre 1922 tại Saigon.

Ông Huynh-văn-Hue, Huyện nhì hạng tại Sadec.

Ông Phan-văn-Chuong, Thơ-toán bổn-quốc hạng tư nơi phòng quan Nguyên-soái.

Ông Tran-văn-Tuyet, trợ giáo tại Vinh-long.

☆☆

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 29 Septembre 1922.

Tên điền-dưỡng thi sai nhì hang Nguyễn-văn-Thuong, đang giáp việc tại đường-đường bổn-quốc Nam-kỳ, nay bổ đi Bodep (Ilanh Thudaumot) thế cho điền-dưỡng Van truong-Phat bổ sở định.

VIỆC LẠ TRÊN TRỜI

Ngày 19 Septembre hồi 3 giờ rưỡi chiều. Trên trời mây đen mù mịt khắp cả bốn phương, giây phút kế mưa lớn. Khi giọt mưa gần đứt, thình lình trên không-trung nổ vang một tiếng, dường như địa liệt thiên bằng, thiên-hạ nhà-nhà đều vỡ lỏ, đua chạy đi coi cho biết sét ấy tại đâu. Tôi cũng nom theo coi cho bằng Đến tan nơi quả thật có sét sở tại mái nhà-việc của làng Đại-ngãi là chỗ phòng của Xã-trưởng làm việc Cây, ngói đều tan nát. Trong phòng ấy có ba người đương ngồi dượt bộ số, nhưng cả ba đều khỏi hại mạng.

Hạnh phước cho ba người ấy là n. Nếu phải rủi lấy tai nạn nầy chi cho khỏi miệng thế gọi là Trời đanh, Thiên lôi đả ! Lời bàn: Thiên-hạ nói rằng, tại nhà việc Đại-ngãi có quí yêu cho nên « Trời đánh » người ta trong lúc đương hồi đồng to mưa lớn, nhân sẽ chớp bổ xuống, cho nên quí yêu sợ trốn vào nóc nhà-việc. Trời đánh một tan nát như thế. Sự tích ấy thực chưa rõ giá chơn, xin anh em luận cho phải đó nghiệm trâu.

Còn phần tôi, ý nga trường cho rằng hai lầu hộc hơi âm khí; nay có mưa xuống nhiều ; nên hơi âm khí nó vượng lên xung nhâm khí không trung, cả hai đối nhau mà thành tiếng sét nổ vậy. Người chẳng may, đi đường mà gặp chính con hai hơi khí hộp nhau xuống cũng phải tuyệt mạng mà chớ ; huống chi nhà cửa cây cối không hư hại gì tới sao.

TRẦN-VĂN NHI.
Lai cảo.

Bạn hát cải-lương của M. Pierre Tú Mỹ-tho

Hát cải-lương từ ngày MM. *Tư Toàn* bày ra đến nay thì thiên hạ khắp đâu đâu phần nhiều đều nhiễm cái điệu ca ngâm xem có mau mè bộ tịch rồi.

Trộm tưởng bạn M. *Pierre Tú* ra hát trước hết, từ ấy đến nay lại biết mấy lần chấm chiếu, lớp tuồng mới trang lại thay đong ca, bộ tịch sửa lại nên nay nầy đã toàn hảo toàn mỹ rồi. Đã vậy mà lại tính hát tại nhà hát bóng *Modern Cinéma ở đường d'espagne* kể từ ngày 30 Septembre đến sau, cứ mỗi tuần hát hữu *thứ bảy* mỗi *chúa nhựt*, thế thì mặc sức cho tả oai, đầu cho tốn đồng tiền cũng đáng.

Ngày 12 Octobre 1922
VỀ VIỆC TÀI CHÁNH
GIÁ BẠC

Sớm mai

Khai mạc.	2 30
Ngân hàng Đông-Pháp.	7 35
Ngân hàng Hongkong Shanghai.	7 35
Ngân hàng Chartered.	7 25

Quốc trái Đông-pháp...48250

GIÁ BẠC ARGENT FIN TẠI LONDRES

Sớm mai

Tại Paris ngày 13 Octobre 1922

	Trọ mãi	Trả ra
Ngân hàng Đông-Pháp.	24 15 16	24 13 16
Ngân hàng Hongkong Shanghai.	24 15 16	24 13 16
Ngân hàng Chartered.	24 15 16	24 13 16

GIÁ BẠC LIVRES STERLING

Tại Paris ngày 13 Octobre 1922

Ngân hàng Đông-Pháp.	68 fr. 65	
Ngân hàng Hongkong Shanghai.	68	65
Ngân hàng Chartered.	68	65

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Tại Paris ngày 13 Octobre 1922

Tỷ lệ 5 %.	1920	69 40	69 65
Tỷ lệ 5 %.	1918	70 70	70 95
Tỷ lệ 4 d.	1918	65 75	

MỐI GIÁ

Giá lên cao đến nhà nước Chaine non trả lại 4 mươi trăm lẻ 10

Vinhlong.	4 00 / 04 0 30
Gò-công.	4.15 — 4.21
Sóc-trăng.	4.20 — 4.40
Bạc-liêu.	4.35 — 4.40
Cần-thơ.	3.75 — 3.35
Giá Vinhlong thường hơn trong.	3 97 — 4.35

Giá vàng của tiệm SÂM-QUANG-HƯNG mỗi lượng là 48 $ 80.

ÉPICERIE MÉTROPOLITAINE

TRẦN - DANG

Số nhà 148 đường d'Espagne
(en face des Halles Centrales.—SAIGON)

Tại nhà buôn TRẦN-DANG đường d'Espagne số nhà 148, có bán đủ đồ vật thực và các thứ rượu Langsa đều là đồ hiền dại Pháp đem qua, giá rẻ lại tinh hảo.

Xin chư quí sĩ trong Nam-kỳ có cần dùng vật chi xin đến tiệm tôi, thì rõ, tôi sẵn lòng tiếp rước tử tế. *Nay kính*
TRẦN-DANG

MỘT CÁI TIN LÀNH

Bổn tiệm mới tiếp được vỏ xe hơi mới **PNEUS A TRINGLES, «BERGOUGNAN CABLÉ»** Xin bán cho chư-tôn giá rẻ hơn các nhà khác.

XIN ĐẾN XEM TẠI TIỆM
L. DESMARQUOY & Cie
ở đường Pellerin, môn bài số 61
SAIGON

MUỐN CHO CHƯ-TÔN MỖI NGƯỜI ĐƯỢC HƯỞNG CÁI LỢI ÍCH, CHÚNG TÔI XIN HỨA CHO HUỀ-HỒNG CHO NHỮNG BẠN HÀNG MỚI.

TẠI HÃNG CŨNG CÓ BÁN
VỎ XE KÉO và XE MÁY ĐẠP ĐỒ MỚI ĐỀN CŨNG HẠ GIÁ

NHÀ GIẤY VÀ KHO LỚN CỦA HÃNG **L. DESMARQUOY & Cie** DỜI ĐẾN NGÀY 15 OCTOBRE TỚI BẤY SẼ ĐƠN TẠI SỐ *61 ĐƯỜNG PELLERIN* (gần lối Casino)

RẤT TIỆN CHO QUÍ-KHÁCH
ở Saigon — Giadinh

Nhà thuốc Nhị-Thiên-Đường ở Cholon có bán nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, xưa nay qui-khách đều biết.

Nay vì muốn thuận-tiện cho qui-khách ở chốn-thành Saigon và Giadinh, nên tôi tại *Nhà hạ chưa-dung Nguyễn-đức-Nhuận* ở ngang gare xe-lửa giữa chợ-cũ Saigon có trữ bán đủ các thứ thuốc của nhà thuốc Nhị-Thiên-Đường. (Chẳng thiếu thứ nào).

Bán ỷ giá ; rất tiện cho qui-khách mỗi khi cần-dùng; xin qui-khách quan-cố.

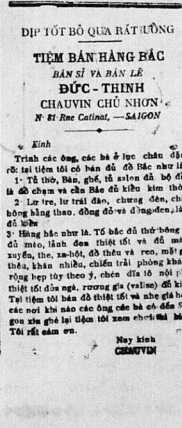

là một-thứ rượu bổ và tiêu. Làm hằng
ĐƯỜNG TINH HẢO
La REINE des CRÊMES de MENTHE
Pha thêm nước thí rượu
PIPPERMINT
lại là một thứ rượu rất ngon, rất qui-hóa hơn hết
Hãng lập hồi năm 1796
GET HUYNH-ĐỆ ở tại REVEL
(Ire GARONNE)

DỊP TỐT BỎ QUA RẤT TƯỜNG
TIỆM BÁN HÀNG HẢO
BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ
ĐỨC - THINH
CHAUVIN CHỦ NHƠN
N- 81 Rue Catinat, — SAIGON

Kính

Trình các ông, các bà ở lục châu đặng rõ tại tiệm tôi có bán đủ đồ Bắc như là :

1- Tủ thờ, Bàn, ghế, tủ salon đủ bộ đều là đồ chạm và chẩn Bắc để kiểu kim thời.

2- Lục tre, lục trái đào, chương đèn, chậu bông bằng thao. Giường đồ-vá điêu-khắc, làm đồ kiểu

3- Hàng bắc như là. Tố bắc đủ thứ bông và đủ màu, lãnh đem thiệt tốt và đồ màu, xuyến, the, xa-tốt, đồ thêu và reo, mặt gối thêu, khăn nhiễu, chiếu trải phòng khách rộng hẹp tùy theo ý, chén đĩa tô nội phẩm thiệt tốt đủ ngà, rương gia (valise) đồ kiểu Tại tiệm tôi bán đồ thiệt tốt và nhe giá hơn các nơi khi nào các ông các bà có đến Saigon xin ghé lại tiệm tôi xem chơi thì biết. Tôi rất cám ơn.

Nay kính
CHAUVIN

THUỐC HÚT TRÁI-ĐẤT
HIỆU : « GLOBE »
NGON HẠNG NHỨT HƠN HẾT

Thuốc hút hiệu *Trái Đất* « GLOBE » đã ngon mà nuôi lại thơm tho, hút không khô cổ.

Chẳng có thứ thuốc hút nào bì với thuốc hút hiệu « GLOBE » cho được; trong Lục-châu đông-dang đều hút thứ thuốc hiệu « GLOBE » cả

CÓ TRỮ BÁN TẠI HÃNG **DENIS FRÈRES** LÀ ĐẠI-BIỂU Ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom-Penh và Tourane

店鋪首銀金源基貴西
Lời rao

Nay tôi xin cho các Ông các Bà đặng rõ. Tại tiệm tôi ở bến Âu-châu mới gởi qua những hột thủy - xoàn nước trắng xanh, và cũng có các thứ đồ Nữ-trang bằng vàng kiểu mới đủ thứ lại có nhận hột-xoàn lớn nhỏ cũng làm thiệt khéo lắm.

Các ta (Thới Tây) cũng có mới gởi qua thứ đồng-hồ treo lớn nhỏ, và kiểu trái quít còn máy móc thì thiệt tốt và chắc có đủ 15 hột chai đi đặng. (15 Rubis) hiệu

CYMA và OMÉGA.

Giá bán nhẹ hơn các tiệm khác như chư qui khách muốn mua đồ chi, xin tới tiệm tôi thì tôi sẽ hết lòng tiếp rước.

Tiệm thợ bạc
KYYUN
n. 179, Rue Catinat SAIGON.

LỜI RAO
Cho mấy chủ có xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao su pneus C. G. M, cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 12×56, Ruột (chambres à air) 5 pinatres.

Sau tại Hãng nầu Cao su, ở đường Douaumont Saigon.

DỊP MAY
CHO AI MUA ĐẶNG :

I. — Hai cái đèn roi lớn, hai cái đèn hai bấc xe và một thùng chứa hơi đá xe hơi.

II. — Với một cái xe hơi hiệu **RENAULT** còn tinh-hảo, năm chỗ ngồi, chạy điều khi.

Ai cần dùng mua, sẽ bán gấp

Hỏi đâu chỉ, do nơi M. Rethoré ở Tỷ thiếc lộ chemins de fer)

店鋪首銀金源基貴西
DƯƠNG-DIEN
MARCHAND DE MEUBLES
109-111 Rue Catinat
SAIGON

XIN CÁC PHỦ-ÔNG CHÚ-Ý !

Làm nghề ở đời lấy chi làm lợi nghiệp ? Như muốn có sự nghiệp, trước hết phải sắm đồ-đạt thập phi trong nhà. Bởi vậy, sắn của hàng của chúng tôi có đủ cho chư qui-vị mua đặng, trước xem chơi cho toàn chỉ, sau sẽ đành làm đồ kỷ-niệm cho chảo-con những là.

Giường tủ bằng sắt, bằng thao và đồng đỏ, ghế ngồi mặt máy hiệu « Thonet » hiệt, đồ bàn-kiểu, Ngựa, mâng gối, lá-phủ sắn sàn, kiểu sơ (glaces) tủ đựng bàn, mặt cây và mặt đá chim-thạch, đủ nhé ; còn những bàn ghế theo kiểu kim thời (salon) toàn là cây danh mộc cả.

Tiệm tôi bán giá rẻ hơn các nơi, vì tôi có người thay mặt lựa hàng bên Tây các rẻ (Thái-lây) chở lại.

Xin qui-ông, qui-bà thừa dịp rảnh đến tiệm xem qua thì ắt vui khoái ! Tiệm tôi lập ra ở Nam-kỳ có hơn mười năm rồi, ai ai cũng đều tin cậy.

Còn qui-ông, qui-bà muốn đặt thêu ý mình thì chúng tôi xin-sẽ làm y theo kiểu, vì bản-hiệu có xưởng trại lớn.

Xin chư qui-vị ghé bổn, tôi xem qua mặt phen đỡ rõ.

DƯƠNG-ĐIỀN.

NHÀ CHỤP HÌNH HIỆU :
"Photo Nadal"
120, ở đường Catinat, số 120
SAIGON

Các nhà chụp hình ???
Chụp hình chơi và chụp hình nghề

Chiếc tàu AMBOISE mới cho lại những kiểu, giấy, hiệu Spécial coniuste Cramière « DRAGON » xách hình, đèn đọi đề làm ra cho lớn, máy phóng vuông, thứ 13x18, 18x24 và 24x30, Gồm đèn hiệu : Kranss, Tessar, Zeiss, Berthiot, vân vân.

Trong bổn tiệm, cho-đến mước mua các món đồ dùng chụp hình, thuốc và đồ phụ tùng đều có cả, mà giá đã rẻ lại tốt nhứt không có đâu bằng.

NHỊ - THIÊN - ĐƯỜNG
PHARMACIE-ASIATIQUE
38, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur, de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations ou substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent se prescrire aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, internes ou externes, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont en très bon état de conservation.

Nhị-Thiên-Đường vận hưng cao được

Thuốc dán nầy chuyên trị các thứ ghẻ độc, hoặc u nhọt, hoặc ung-thư phát hỏi, hoặc chàm-bao ghẻ lở ơm, nhứt thiết, vô dụng thống độc, bất luận lâu mau thảy đều dùng được.

Dùng xé mà dán nơi mấy chỗ đau, chẳng mấy ngày thì thấy kéo da non, it ngày thì lành bịnh.

Dầu cho bịnh đau lâu năm, da thịt lở lói mủ mê tanh hôi bề dán nó vài ngày thì rút hết cái độc ra rồi-lần-lần gom miệng lành ngay, thiệt là một thứ thuốc dán linh nghiệm như thần, không kẻ cao xiết được.

Son hợp tác với hãng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng :

Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều làm bằng mấy vị thuốc bên Trung-hoa. Thuốc của tiệm tôi không có món chi làm hại hết, miễn là trong khi dùng hoặc uống hoặc thoa, thì phải có coi theo các lời dặn lơn là giữ theo nhứt. Nếu lấy một đều là thuốc, của tiệm tôi đã lâu chẳng hư.

CÁCH DÙNG :

Phải lấy vải mỏng và mịn mảng hoặc giấy dầu, thoa thuốc dán nầy vừa vừa mà dán mấy chỗ đau, mới hôm sớm mai phải lấy nước trà hâm mà rửa chỗ đau chỉ thay miếng khác.

Kỉ ăn thịt ngỗng và thịt dê, thường điều sắc dục càng nên xa lánh.

Chư tôn có mua thuốc chi của hãng, xin hãy nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu Ông **PHẬT-MẬP** thì mới khỏi làm đồ giả.

Giá mỗi chai là..... 0 $ 80

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KỂ NGHIỆP CHO ÔNG G. RENOUX

ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vân là tốt-nghiệp bác-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trúng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thấy thấy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người ban hàng mà bán thuốc, hoặc toa-văn theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiếu hiện đài sĩ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bán tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho y theo toa của quan thầy.

XIN GHÉ MẮT

Ở đường Catinat Saigon mới mở ra một cái tiệm bán đủ đồ ăn vị, nào các thứ rượu chát, rượu Champagne, nước suối, bánh bộp, nào dầu thơm, đồ dùng theo việc nấu nướng, đồ hãng pha-ly, bằng sành, đồ bạc, dao, nĩa, muỗn, nước, đủ thứ trái cây tươi bên Đại-pháp đem lại mỗi chiếu tàu.

Epicerie Saigonnaise HÒNG-VĂN et A-PHÁT 145-147-149, rue Catinat SAIGON

Bán sỉ, bán lẻ.

Giá rẻ hơn các nơi. Gởi đi khắp lục châu, gởi hàng đem tiền tới nhà thơ lãnh (contre remboursement.)

Xin quí quan, các ông các bà có điệp đi Sai-gon ghé lại tiệm tôi mà xem cùng cuộc chẳng tốn bước bàn.

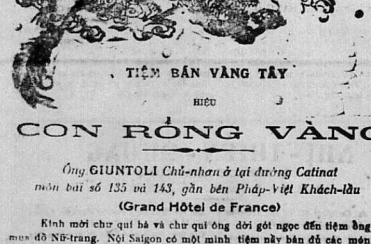

TIỆM BÁN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

Ông GIUNTOLI *Chủ-nhơn ở tại đường Catinat mé bửa số 135 và 143, gần bên Pháp-Việt Khách-lâu*

(Grand Hôtel de France)

Kính mời chư quí bà và chư quí ông đời gót ngọc đến tiệm ông mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm nầy bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn-hàng ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, mãi-day bằng vàng, bằng bạc, trong hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiểu soi con mắt bằng ni-kèn, bằng vàng và bọc vàng, kiểu thiệt bằng thầy tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và các tướng-ý cũng đều nạp dụng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi: lớn có, nhỏ có, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc làm sẵn trong cà-rá, bông tai đủ kiểu.

Ông GIUNTOLI, chủ tiệm vàng hiệu CON RỒNG VÀNG, hồi trước có làm thợ bạc và thợ làm đồng-hồ, nên biết coi cai quản các người làm công.

Chư quí bà và chư quí ông có mướn làm hay là mướn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-châu chư quí-bà và chư quí-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến tại tiệm e CON RỒNG VÀNG » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt tốt và giá rẻ hơn các tiệm khác.

NAY KÍNH.

Tự do diễn-đàn

(Tribune libre)

Ngỏ cùng liền-quí

Đã lâu phen, Bổn-báo có tuyên ngôn rằng sẽ mở Tự-do-diễn-đàn nầy, Bổn-báo riêng để cho liệt quí bình luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng hỏi, cũng đã lâu phen, Bổn-báo gặp nhiều cớ chi hằng thất rằng tên kỳ dưới bài gởi đến và đăng vào báo, lỗ không phải là tên thiệt của người viết bài ấy; hoặc tên giả, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà để dại vào. Ấy là một điều đáng cho là khiếp nhược, mà người chơn chính ăn-năn chừa bỏ. Nên việc quĩ, mình đồm dương cầm viết chép ra để gương giáp ích, có sao lại sợ mà nặc danh? Hễ chưa phải là khiếp nhược chăng?

Vì cái tật khắp nhược lắm, gây rối, buộc Bổn-báo từ đây, những bài ở dân gởi đến, tên ký không rõ, hoặc Bổn-báo không nhận biết, thì Bổn-báo không ấn hành. Lại còn những bài ấn hành trong mục nầy, thì Bổn-báo đã trọn sẽ phần người ký tên gánh chịu lấy những điều cang hệ gì xảy đến; Bổn-báo không cang-dự.

L. T. T. V

☆☆

Ngỏ cùng chư liệt quí thừa-sai

Quán Gò-công-Bến-tre-Trà-vinh-Vĩnh-long

Nay tôi may-mắn được chen đứng trong hàng thừa-sai quận Gocong-Bentre-Travinh-Vinhlong. Ấy vậy tôi xin thổ-thệ một đôi lời thành thiệt ngỏ cùng chư quí liệt thừa-sai, trong quận. Vì có câu rằng: Trí giả thiên lự tất hữu nhứt thất, còn ngu giả thiên lự tất hữu nhứt đắt, bởi thế nên tôi mới dám tỏ bày đôi lời nầy cầu xin chư quí liệt nạp dụng. Vẫn ít ngày nữa đây chúng ta sẽ nhóm lại trạch cử hai vị nghị-viên quản-hạt Hội-đồng, nghĩa là hai vị đại-biểu cho ta, nên chắc rằng ai ai cũng dam cả kiến-thức mà chọn những người xứng đáng mà thay mặt cho dân và đủ tư-cách làm một vị nghị-viên.

Thiết nghĩ trong mấy vị chen ra dự cử đây, biết ai tài đức hơn ai mà ta chọn cử, đặng phỉ thát cái chức trách nặng nề của những đứng thay mặt cho dân, hầu khỏi uổng cái công chọn lựa của ta và khỏi ân năn về sau.

Thật là một vấn-đề rất khó, là vì kẻ có tài không đức, người có đức không tài, nên cần phải trạch-cử những người có tài đức hoàn-toàn, chớ nói gì chọn những người có tài (thêm bỗi) thì hiềm chi. Tôi chẳng dám tự đắc khoe mình là cao-kiến hơn chư quí vị, song nghĩ vì: *Nhứt thơn kiến-thức hữu hạng, còn Thiên hạ sự lý vô cùng*, nên tôi lấy theo cái kiến-thức của tôi mà luận, hiện giờ trong mấy ông ra dự cử thì Ông TRẦN-ĐỊNH-BẢO có tài mà lại có của, nên nhiều điều dầu cho ở, dở, cũng hóa hay, huống chi ngài cũng đã có dắc cử ba khóa Hội-đồng rồi. Nếu cái trách-nhậm nghị viên quản-hạt mà ngài không giữ tròn thì nhơn năm phải để tiếng về sau chớ chẳng không. Và lại ông TRẦN-VĂN-MIÊNG tuy nghèo về tiền bạc hơn mấy ông kia, chớ người trọng nghĩa sơ tài, nên nếu luận ra thì ông Trần-văn-Miêng là người tài đức, có đủ tư-cách làm nghị-viên.

Bởi thế cúc ấy tôi xin cùng chư quí liệt thừa-sai, nên chia ý-kiến ấy với tôi mà đồng cử ông Trần-định-Bảo là người xứng đáng và ông Trần-văn-Miêng là người tài đức, thế ấy ta khỏi mang tiếng dới dị nghị rằng hạm phụ phụ bần, quên điều công nghĩa.

Vài lời thành thiệt ngỏ cầu các bạn thừa-sai nhận lấy.

VÕ THÀNH-TÂM Ban-biện,

Binhlong (Vinhlong)

☆☆

N. B. — Vẫn anh ruột tôi là TRẦN-VĂN-MIÊNG người ham công nghĩa bỏ tư, cũng là người tài-đức, cũng là có tư-cách làm nghị viên hay không tôi để cho chư quí liệt thừa-sai dèu là trang kiến-thức biết lấy, mà tuyển cử. Chớ tôi chẳng dám khoe anh tôi là TRẦN-VĂN-MIÊNG tài đức hơn ai

TRẦN-VĂN-CHIM, *L.T.T.V.*

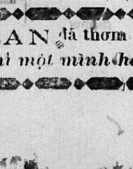

Hãy cho cả khắt, cho mát và bổ bộ

GALERIE DES ARTS DU TONKIN

畫 館

PHÙNG-VĂN-XUÂN

13, rue Paul Blanchy, 13

SAIGON

Kính trình chư quí ông quí bà đặng rõ tiệm tôi có bán đồ đồng, đồ cẩn, đồ chạm, đồ thếu, đồ ren, nón casques hãng liège, bàn ghế tủ salon ngồi chơi cẩn và chạm làm theo kiểu kim thời rất là tinh xảo. Xin mời quí ông quí bà đạo chơi ghé tiệm tôi như muốn mua hoặc đặt, thì bổn tiệm sẵn đã có đủ kiểu và hết lòng tiếp rước.

Chủ nhân: PHÙNG-VĂN-XUÂN,

Cảo bạch

BIJOUTERIE

KÝ-KÝ NGÕ-XƯƠNG

419, rue des Marins, 419

CHOLON

Tiệm tôi có làm vàng, cà-rá, bông tai và Médailles nhận bột xoàn thiệt khéo, theo kiểu kiêm-thời và có cẩn hột trâu-châu và cẩm-thạch khéo lắm.

Tôi làm đồ đã mau, chắc chắn, lại tính giá rất nhẹ.

Kính mời quí ông, quí bà, muốn đặt làm, hay là mua món chi, đến tiệm tôi, tôi lấy làm cám ơn và rảng hết công làm đồ cho vừa ý quí vị.

DỊP TỐT

Bán một cái tiệm sửa máy, có đủ thứ máy chạy điện khí và đồ phụ tùng xe-hơi ở đường Boulevard de la Somme N° 4 et 6.

Xin hãy đến cho kịp mà thương nghị.

TRẦN-QUANG-HIỂN.

Quán rượu thâm giọng

NƠI SỞ-THÚ

SAIGON

Kính cùng quí ông quí bà tường lãm: Tôi mới mở một quán nhỏ tại nhà kiến tiếm-mến gần chỗ chuồng Voi, có sẵm nhiều thứ rượu ngon để thấm giọng, cho những người đạo chơi lúc nhàn du nơi ấy. Xin quí khách thừa dịp ghé vào trước nghỉ chơn, sau dùng rượu, sửa, nước chanh café cho đỡ khát. Và có bán đồ ăn lót lòng pain sandwich charcuterie bánh văn vân.

Chủ quán:

HONG-THE.

Ai muốn MUA SỈ *(EN GROS)* những hàng TƠ LỤA BẮC-KỲ, *(Soieries du Tonkin)* cho được hàng tốt, giá rẻ, nên viết thơ mau mau cho tiệm.

Maison Tonkinoise

ĐỒNG - THỊNH

4, Rue de la Soie, Hanoi

Thời sẽ được lời nhiều

Ai muốn lấy kiểu (Echantillons) hỏi giá tiệm Đồng-thịnh ấy cũng trả lời tử tế.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đồ đi đường tốt

ĐƯỜNG LEBOS MÔN BÀI 99 và 101 — ĐẤT-HỘ (SAIGON)

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ thứ xe như là xe mui, xe hai bánh, xe Landau, xe Limousine; cũng có đóng thùng xe hơi theo kiểu kim thời, sơn xe thiệt khéo, làm nệm, mailé xe đủ kiểu, vẽ chạy có làm các thứ xe cũ, nếu tại chẳng chắc xe hư, đến xe đủ kiểu, bán xe cao-su bằng cây, giá tỉ hơn hết thảy tại Saigon. Ai đặt đồ thì đến tiệm xe, làm xe và kiểu mẫu.

Cái một qui khách có đặt đến đóng xe gì thì xin gởi tiền trước hết một nửa trước mới chúng cuộc cần tới làm, sau có chắc đóng rồi thì đi thiếu, sau giáp làm ngày thì mới rõ cám ơn ba cả.

Cám ơn qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm xem nhỏ chừng giá cả thì cần bằng bản điện.

Kính cùng chư tôn dùng xe máy đạp

XIN HÃY GHÉ MẮT

Tôi mới mua qua thứ đèn dùng theo xe đạp chạy bằng điện khí hiệu « *Eclairage Radeo* » thiệt là rất tốt; ráp vô xe rồi thì không cần phải tốn đầu chi nữa hết, hễ lên xe đạp chạy thì đèn cháy đạp mau lại càng cháy sáng lắm; khỏi phải tốn tiền lấy hơi thêm như các thứ đèn khác, khỏi sợ mưa và sự trục trặc không cháy.

Thiệt là một hiệu đèn rất tốt và sáng hơn các thứ đèn đã có dùng theo xe đạp bấy ấn nay; đèn ấy có một cái phare và ampoule một cái magnéto và một sợi fil; giá bán là mười lăm đồng (15 $) tính luôn về tiền ráp đèn.

Như trong lục châu có vị nào muốn dùng theo thử đèn, thì tôi sẽ gởi theo cách contre remboursement và tính thêm tiền sở phí theo nhà thơ.

Bán tại nhà M. *T Nguyễn-tấn-Tài đường Lagrandière số 79, Saigon*

ông BRUNEL

166 bis đường Paul Blanchy Saigon

CÓ BÁN:

Máy sang và dã trắng gạo (có bằng cấp). xây bằng tay từ 20 đồng cho đến 100 đồng đã được từ 100 cho đến 400 kilô mỗi ngày.

Cho mướn từ 10 đồng cho đến 15 đồng một tháng.

Máy làm gạch tây theo kiểu mành đặt làm 50 đồng (có bằng cấp).

Máy phòng ăn trộm để sau cửa hay là chỗ cửa sổ.

Tính luôn tiền gởi Contre Remboursement 2 đồng.

Tính luôn tiền gởi Contre Remboursement 1 đồng.

Trăm năm không phai

TIỆM-HÒA-CHƠN-DUNG

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

85 75, Boulevard de la Somme Saigon.

(ngang gare xe lửa giữa chợ-cũ)

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt-nghiệp nơi trường xảo-nghệ, và được 3 cái bằng cấp đấu xảo Hànội. Hình vẽ thiệt tinh xảo và để trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáo-bạch có biên rõ thước tắt giá cả và cái ngừa phải mua

Hàng nam nữ giàu có nên ghé mắt.

Các nhà chế đồ đeo đồ giả lại càng nên trông lắm.

SÂM-QUẢNG-HƯNG THỊ TỔ CHẾ TẠO VÀNG NÉN

舖金馨廣岑岸堤

Đời nay chi chi cũng chẳng qua đặng sự thiệt mực chắc chắn là hơn. Bởi vậy cho nên tiệm SÂM-QUẢNG-HƯNG ấy nghành tiệm cái Hongkong, Quảng-Đông, Nara-kỳ đặng như qui-khách rành trong. Tiệm ấy có mua của bổn hiệu những vàng lá, vàng thỏi, đồng, vàng và bạc nén thì đều biết danh là đồ tốt lại giá rẻ.

Vì muốn phương tiện, cho qui khách, nên bổn hiệu có chế ra một thứ vàng thọ (là lượng sắc nâu tươi tốt, *mua để đánh thì cũng tốt hay là làm đồ trang điểm*, nấu ra nhỏ vàng là vậy *thiệt tuột xứ Annam đây có một mình tiệm* SÂM-QUẢNG-HƯNG *chế ra mà thôi. Không ai bì kịp và không ai có* nấu cho bằng, vì bột chước chẳng bổn hiệu. Lời tục ngữ vẫ nói rằng: *Một lần thấy nguyện ăn năn bỏ đi.*

Xin quí vị đợi gót đến tiệm SÂM-QUẢNG-HƯNG ở đường Canton số nhà 16 ắt mua rồi sẽ biết rằng lời nói chẳng sai.

Giá vàng tùy cơn nên thiệt nghỉ bớt qua mỗi lượng là 4$ 5 $ 20.

Xin quí vị xem giá nầy rồi sẽ thử mấy người hay mua quen của bổn hiệu coi có phải giá đó chẳng và nhứt quí vị có mua rồi xin lấy ra mà so với vàng tốt các tiệm khác coi có phải là mắc và giá rẻ hơn chẳng.

Vàng của bổn hiệu dám xưng rằng: vàng thiệt không sợ lửa.

Cảolon, SÂM-QUẢNG-HƯNG Cẩn cáo.

SÂM-QUẢNG-HƯNG TIỆM BẠN TĂNG

CÓ BÁN VÀNG LÁ, VÀNG THOI, BẠC NÉN, VÀNG ĐỒNG

NHÉ, LÒA, ĐỒ THỜ

TRONG CÁC THỨ HIỆU XE-HƠI

CHỈ-TÔN NÊN LỰA

De Dion Bouton

Thứ Torpedo 10 H. P Série

« « 10 H. P. Thảo luyện. Diện chơi thiệt tốt.

« « 15 H. P. Diện chơi thiệt tốt.

Thứ xe tay hành cầm chừng 10 H.P. Diện chơi thiệt tốt.

Xe thiệt mãnh-mai, chắc chắn và ít hao dầu.

Cũng nên mua thứ xe-máy hiệu « DE DION BOUTON » mà thôi là một thứ xe-máy tốt hơn các thứ.

Các nhà ưa chơi máy hãy nói. Nên mua một cái máy

Pathé

Kiểu đẹp diện, và kiểu thường. Có đủ thứ đĩa hát muốn tìm thứ nào cũng có.

Các nhà biết lo giữ của Nên mua một cái tủ-sắt hiệu

Verstaen

Lớn nhỏ đủ thứ, để giấy tờ, giấy bạc và sổ sách. *Tủ sắt nào vân vân.*

Hãng trữ các hiệu kể trên đây:

Berthet, Charrière & C°

68, Boulevard Charner 68, SAIGON.

HÃNG ĐỆT MÁY

P. LÉ-PHÁT-VINH

Quai de Belgique, — Caukho-Saigon.

Lãnh đệt tại hãng ông Lê-Phát-Vinh là một thứ lãnh tốt hơn lãnh tàu và lãnh bắc, chắc hơn, dày hơn, mước hơn; nên nghỉ lại thì là rẻ hơn lãnh tàu và lãnh bắc nhiều lắm.

Hãng đương dệt một thứ lãnh thiệt tốt, mước hơn nhung, trắng hơn bạc, chắc hơn giấy. Xin quí ông quí bà đến tại hãng coi dệt máy theo kiểu bên tây, như không vừa lòng cũng không hề chi. Madame Nguyễn-khac-Truong tiếp rước một cách trọng thể, vui vẻ vì Mme Trương cũng biết tiếng annam đã nhiều.

Hãng cũng có tập một cái lò nhuộm đặng nhuộm theo màu tây. Tuyến tím, cẩm-nhung, cẩm-châu mà nhuộm theo cách tây thì là tươi tốt hơn.

Xin quí ông quí bà giúp người annam, đến hãng P. Lê-Phát-Vinh làm quen một lần cho biết.

HÃY ĐẾN TẠI NHÀ CHỤP HÌNH

PHOTO STUDIO

MÀ ĐÓ

(Giấy Anto-Viroux (Virage à l'hyposulfite). Setons và Paget. 0 $ 74 một xấp 9/2 và 13/18.

Iatons P. O. P..... 1.20 id.

Bonix de cévaer... 1.15 id.

Lumière..... 0.65, 9/12 12/0 và 13/24 và giấy au citrate d'argent (Virage à l'or).

Ilford P. O. P. tropical 1 $ 10 id.

Từ cuốn 6 tờ 50/60 : 5 $ 65 và 12 tờ 10 $ 80.

Lumière..... 0 $ 55 mỗi xấp 9/12 13 18 và 18/24.

PHOTO STUDIO

55 136 tới 138 *đường Catinat*

SAIGON.

PHOTOGRAPHIE ARTISTIQUE ET INDUSTRIELLE

KHANH-KÝ & C°

Phòng chụp hình mỹ-nghệ

Saigon, tại đường Bonnard, mấu bắt, 54 gần nhà hát bóng Casino.

Kính cáo cùng Lục-qui đặng rõ: chẳng tôi mới mở một tiệm chụp hình mỹ nghệ tại đường Bonnard mấu bắt số nhà sơn xanh (kế nhà Hát-bóng-Casino).

Chủ nhiệm công-ti chúng tôi là M. KHANH-KÝ đã qua học chụp-ảnh nghề trong hình bên Qui-quốc và sau khi học đã nghề, đi động cỡ về làm đốc-công trong hãng Gerschel là một hãng chụp-hình lớn nhứt tại thành Paris. Bởi vậy, nghề-thuật đốc xuất công nghệ của tiệm chúng tôi thiệt đủ học đốc thuật, đã hành-sự thành tài có thể biến Lục-tỉ Qui-khách những tấm hình rất tinh xảo, đã cách-thanh-thông hình mỹ-nghệ các nhà bèn bên Khánh-ký.

Mới đây, chủ-nhiệm công-ti chúng tôi, M. Khanh-ký, đã động cơ bên nước ấy thâu hồ-giá từ Tourane tới Saigon, động mang hình kỷ-niệm cuộc Kinh-lý Đông-dương của Qui-quốc, thì đã động cơ về lấy hay hình và động quan Tổng-đốc công nhận là *thợ chụp hình chuyên môn đến bực*.

Như vậy, tưởng không có trang chúng nào làm cho lòi-bộ các của chúng tôi được giá-trị nữa.

Tiệm chúng tôi chụp hình ba giá và đã có cáo-bạch-thiệt rõ có các Báo-chí tuyên-bố rồi, xin Lục-tỉnh đồng-bang rõ.

Hàng-ngày có chụp-hình, KHANH-KÝ & Cie.

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thảo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng Denis frères *có trữ mà thôi*

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.
Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE ngài sẽ gửi cho không

CỨ TRỮ BÁN TẠI KHO HOÀN-CẦU
«MAGASIN UNIVERSEL»
187, Rue Catinat. — SAIGON

ĐỒNG HỒ

Số 1045. — Bằng cây hạch-đào sơn vẹt-ni, chạy 15 bữa, có chuông đánh giờ và nửa giờ trên cái chiếng *Bourdon*, cái mặt bằng bạc, kiểu kim thời, 3 mặt kiến bề cao 0m70.
Giá là **35 $ 00**

Số 1046. — Bằng cây hạch-đào sơn vẹt-ni, chạy 15 bữa, có chuông đánh giờ và nửa giờ trên cái chiếng *Bourdon* cái mặt bằng bạc, kiểu kim thời, 3 mặt kiến, bề cao 0m77
Giá là **40 $ 00**

Trả tiền trước khỏi đóng tiền gởi.

ĐỒNG HỒ TRÁI QUÍT. — « **La reine des Montres** » bằng vàng Huê-kỳ kiểu đẻ bỏ túi, thứ thiệt tốt, có bảo lãnh 10 năm ốc không hề hư
Kiểu lớn 7 $ 00, có dây chuyền Simmon 10 $ 50.
Kiểu nhỏ 8 đồng, có dây chuyền Simmon 11 $ 50.

ACCORDÉONS
10 touches 2 Basses
N° 1 prix 18$00 franco de port et emballage
N° 2 prix 15$00 id.

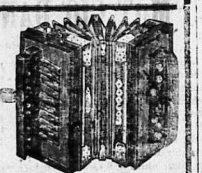

Và có trữ nón hiệu :
CON GÀ « COQ GAULOIS »
thiệt tốt thượng hạng

ĐÈN LÒA đốt có mãn sáng, hiệu BEST WIZARD. It tốn dầu, không hanh hao, Sáng trắng ngon. Không hay nghẹt.

dễ đốt. RẺ
Nội Nam-kỳ có một mình tiệm TRẦN-QUANG NGHIỆM
54, đường Espagne. Saigon
có trữ hai hiệu đó mà thôi.

CHỦ ĐIỀN ! NÔNG GIA ! CÁC NHÀ CÓ XE HƠI !

Các món gì cần chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm ra hay là sửa lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp; Làm các món nhỏ rời của mô-tơ bằng thiếc, gân, đồng, đồng-bạch.

Thỉnh xin chư-tôn hãy đến :
FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE
Tại Khánh-hội, Quai de la Marne
Dây thép nói 95 and 241.

Làm bộ-cang lớn, có máy-bơi chạy-bằng-dầu-ở gần trường kỹ-nghệ khéo bên Pháp-quốc kêu là Arts et Métiers.

Thơ tín

Hoan-nghinh một vị Căn-đi-đa mới

Từ nhà-nước nghị mở cuộc cải-lương tuyển-cử nghị-viên quản-hạt lại, trong sáu tỉnh ai là người có chí có tài lại không mong ra ứng-cử hội nầy ; ông thì ước hẹn với quốc-dân thế nầy, ông lại ước hẹn với quốc-dân thế khác — Từ lịch-trần đăng chật trên báo chương ; nói tóm lại cái chủ-ý của mấy ông ứng-cử đối hẹn với quốc-dân, toàn là lời — an bang tế-thế, toàn là lời — ích nước lợi dân, nếu mấy ông được đắc-cử. Những lời ước hẹn của mấy ông ra ứng-cử chức nghị-viên quản-hạt đối với công-chúng trên từ lịch-trần như thế, không phải mới có bây giờ, nghĩ nhớ lại thì những lời ước hẹn của mấy ông làm cho quốc-dân đã ghe phen nhẫn gót mà trông đợi cái tin-tức hằng năm, hằng tháng, hằng ngày, có phải vừa đâu ; song, chừng nghe có cái kết-quả, trông lại : rồi bắt qua cũng riêng lấy cái thân của mấy ông chỉ có cái mày-dạy-điều, hoặc cái phẩm hàm chi chi của nhà-nước ban khen mấy ông vậy thôi, chớ bao giờ nghe quốc-dân mình được chen vào mà cả-tụng cái công-đức của mấy ông sau ngày đắc-cử ở đâu !

Thật như thế ; bởi thời-sự chưa cải-lương, nhơn-tâm còn thủ cựu, nên người ra làm đâu thuỵ mặt cho dân-chúng, cái tinh-thần cũng mắc kẹt ở trong cái thời-sự nhơn-tâm ấy vậy.

Ơ, làm vậy chớ sao ! Làm làm sao thoát nổi ! Ấy, cái phải thời-thế chưa cải-lương, nhơn-tâm còn thủ-cựu mọ ra vậy chăng ? hay là khách tài-năn chưa xuất-thế, người hiền ngõ chưa trỗi đâu mà ra vậy ? — Tưởng có lẻ vậy.

Nhưng tôi không phê-bình bao-biếm những căn-đi-đa mình xưa nay mà chỉ cho ra đều nhỏ nhăn — làm cho ai phải hổ thẹn, ai phải mang thẳn trong bụng.

. . . . . .

. . . . *Tôi chỉ đối với cuộc cải-lương nầy cùng quốc-dân mình thỏ-thẻ đôi đều, nếu phải thì làm, bằng chẳng phải xin kích-bát đi cho, thế mới gọi là người lang vì công-ích cho.*

Vui thay cho cuộc cải-lương !

Hoan-nghinh thay cho một vị căn-đi-đa mới !

Căn-đi-đa mới, căn-đi-đa mới ! Tôi nói căn-đi-đa mới nầy, không phải chỉ nghĩa mới đó là mới cũ, tôi nói mới đó là mới có một vị căn-đi-đa đủ tài ra ứng-cử lần thứ nhứt trong cuộc tuyển-cử của quốc-dân ta vậy. Cái ông nầy quốc-dân mình đã ai không biết cái tên là :

Ông **Lê-quang-Trinh**
Đại-pháp y-khoa Tấn-sĩ
Thương thọ chiến-công bội-tinh
Hàng-lâm ngân-bội

Là con của quan Đốc-phủ-sứ hưu-trí Lê-quang-Hiển (Sadec) cũng một nhà đại-gia phiệt-duyệt ở xứ mình. Ông **Trinh** *xin ra mặt cùng các ngài ứng-cử chức nghị-viên quản-hạt quận thứ năm ; tờ lịch-trần của ông đã đăng lên L. T. T. V. bữa hôm kia, tưởng độc-giả đã được xem rồi, không cần bàn lại.*

Tôi chỉ tỏ lòng rằng một vị căn-đi-đa quốc-dân mình đáng hoan-nghinh là ông **Trinh** *cái tài-học không những đến bực tấn-sĩ mà thôi, mà qui vì ngài đành từ cái chức hữu-danh, hữu-lợi, hữu-nhơn, hữu-ái của ngài đang ở cái chức-nghiệp tương-g xứ mình : Ngài mong ra làm đại-biểu thay vì dân chăng mà gánh gồng thêm cái trách-nhậm khó khăn nầy, thì đủ độ được cái chí ngài là cố thiệt-hành cái mục đích cải-lương, chớ không phải xu-hướng theo cái giả-danh của chức nghị-viên quản hạt Nếu thừa-sai trong quận thứ năm đồng hoan-nghinh Ngài, tôi xin tưởng rằng, không những giúp ích cho quốc-dân mình đang ở trong cái thời-kỳ bán khai, mà cũng giúp được Chánh-phủ một tay tá-trị nữa.*

Ái là người nhiệt-tâm với quốc-gia xã-hội, xin nghĩ lại cho.

Một bọn Thừa-sai mới

Dầu hôi hiệu cái Mảo (Le Pétrole Caucasien) cũng đều của hãng Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles. Dầu nầy thắp đèn lên, lửa sáng-chói-lói mà-không-có-khói, nên quốc hiệu Cái Mảo. Phải tìm cho đặng hiệu Cái Mảo mà mua, thì mới đặng dầu thiệt tốt.

Trong Lục-Tỉnh anh em muốn hỏi thăm điều chi, xin viết thơ cho hãng Cie Franco-Asiatique des Pétroles ở Saigon đường *Boulevard de la Somme, số 100* thì hãng sẽ hồi âm lập tức.

XE MÁY ĐẠP CỦA HÃNG *L. CAFFORT*
HIỆU « ALCYON »
ĐUA ĂN HẠNG NHỨT

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lãnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lãnh phần thưởng khai trường thì *M. Trần-văn-THINH* hạng nhứt, *M. Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON

L. CAFFORT.
N° 32, 34, 36, Rue Catinat. — SAIGON

VIN TONIQUE
DU
BI-NUTRITIF
DU DOCTEUR RIP
Vệ-sanh TUỔU của Tương-ý RIP chế

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cùng là trán kiện tinh-thần, bất kỳ là khỏe nhiều tuổi đều uống đặng cả. Những bà lướt tháo khi tuổi suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thôn mòn tế uống rượu nầy vô, thì lại đặng cứ lão thành đồng, mặt mày trở tốt, coi trẻ, lại mạnh hơn xưa.

Còn con nít hết nhược, ốm, hễ mới mạnh, có huyết bạch, cơ-thể, những bệ, hay tiêu đàm thũng, hễ uống rượu nầy vô thì mạnh mẽ liền lập, đa thật đó nha, tinh hảo thiệt hiệu.

Giá mỗi ve, là bạc [illegible]

Có trữ bán tại tiệm thuốc hiệu đường Mács số 190, Cholon.

Dépôt PHARMACIE FRANCO-CHINOISE 190, rue de Marins CHOLON.

LA PLUS VASTE ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE.

MAISON DE PREMIER ORDRE

CHUYỆN ARẠP

CHUYỆN MỘT NGÀN LẺ MỘT NGÀY

(Tiếp theo)

— Cưu-lước nói : Ca-tanh-bãn, bởi lòng cô-nương đại độ lắm, muốn cho mi ngồi chung một bàn, vậy thì mi hãy ngồi vào mà ăn uống với chúng ta.

Tên nô-bộc (giả) không đợi biểu tới hai lần, chúng bèn ngồi chính giữa Cưu-lước và Đi-la-ra. Chàng ăn như thường, không kể nể. Chừng đem rượu tới, Đi-la-ra rót đầy một ly mà đưa cho chàng và nói : Ca-tanh-bãn, mi hãy uống cạn ly rượu nầy mà chức đều mạnh giỏi[illegible]. Nô-bộc (giả) tiếp lấy ly cạn, hôn nơi tay nàng mà tỏ lòng cám tạ rồi uống cạn ly. Kế rót rượu đi vòng hết mấy người ngồi ăn, nàng Đi-la-ra ngỡ là muốn điều chơi cho vui, nên đưa ly rượu lên nói với Cưu-lước rằng : thưa ngài, thiếp uống cạn ly rượu nầy mà tỏ lòng thiếp kính ngài và kính nàng Vưu-lân-đam là ái-phi của đương kiêm hoàng-đế. — Cưu-lước tiếp nói : qui-nương không nên đem ái-phi ra mà diễu, vì là bực bề trên, và là người tôi phải kính trọng. — Đi-la-ra cười và nói : ngài khéo làm màu thì thôi, vậy chớ hôm qua ai nói với thiếp rằng : Vưu-lân-đam đẻ thương lắm, ai mê mẩn nàng lắm, thiếp không muốn cho ngài giấu diếm như vậy, mà thiếp lại muốn cho ngài khai thiệt rằng ngài không có chê nàng, và không chừng ngài đã có chung tiệc với nàng nhiều phen rồi, — Chàng Cưu-lước nghe Đi-la-ra nói quả như vậy thì xanh mặt, nói rằng : qui-nương đừng có nói chơi như vậy không nên đâu, đó là lỗi đạo quân thần lắm. Tôi chẳng bề dám ngoại tình với ái-phi.

Chàng Cưu-lước sợ quá, mà cái bộ chàng sợ duy làm cho nàng thêm tức cười. Lẽ thì nàng nín đi, nàng lại nói rằng : sao sao ngài cũng phải thuật việc ngài cho thiếp nghe chơi cho vui. Nàng lại day qua Miệt-di-hang mà nói : Ca-tanh-bãu, mi hãy nói với chủ mi rằng tin giùm lòng ta một chút rảo. Ta muốn nghe chơi mà thôi, chớ ta có vô đến mà học lại với vua đâu mà chủ mi ngại lắm như vậy. — Miệt-di-hang day qua nói với Cưu-lước rằng : thưa ngài, ngài hãy nói ra cho cô nghe chơi, vì cô nài ni ngài lắm. Ngài hãy thuật lại bỡi cớ đâu mà sanh ra mối tình đó, ngài cũng ái-phi hiệp mặt lại đâu và ngài làm thế nào mà cũng ái-phi gạt được hoàng-thượng như vậy. Vua lại day qua nói với nàng Đi-la-ra rằng : hẳm có, tôi cũng ức nghe việc đó nữa, vì chủ tôi lâu nay tin tôi lắm mà không hề chịu nói tình riêng ấy cho tôi biết.

Vua nói một hồi lắm cho chàng Cưu-lước sợ sệt lắm, vì thấy rằng lời nàng Đi-la-ra nói chơi làm cho vua nghi ngại rồi.

Cả ba người và nói chuyện và uống rượu, vua bị uống rượu nhiều, hừng mặt, quên phứt rằng mình đang giả làm tên nô-bộc, vua bèn nói với nàng Đi-la-ra rằng : hậu ôi, trẫm nghe nói hậu hát rất hay, vậy thì hậu hát một bài cho trẫm nghe chơi, thử nào ! — Lời vua nói như vậy mà không có làm cho nàng Đi-la ra cố chấp. Nàng duy cười mà thôi, và nói rằng : Ca-tanh-bãn. mi muốn nghe hát thì ta sẽ hát cho mi nghe một bài chơi cho vui lòng mi. Nàng liền lấy một cây tì-bà, sửa dây rồi đờn cách y-rác, nghe trầm lắm, và nàng hát, tiếng hát ăn hòa với tiếng đờn. Hết bài rồi, nàng lại bỏ đờn, lấy trống và hát một bài theo lối bu-xo-lích.

Vua lâu nay chưa từng nghe hát hay và khẩy đờn với đánh trống rất có nhịp nhàn như vậy, nay nghe nàng đờn hát hay quá, vua rất khoái lòng, quên phứt rằng mình đang có giả làm tên nô-bộc, vua nói rằng : khanh làm cho trẫm vui về quá, Cưu lước đã có nói với trẫm, mà trẫm phần chàng nói có một mà thôi. — Chàng Cưu-lước thấy lậu việc, nháy nhó ra dấu ngăn vua, song vua không nín, vua lại nói nữa rằng : người đờn hay của trẫm tên I-xắc mu-xơ-li lâu nay rất đặng tiếng đời khen ngợi, mà kỳ thiệt cũng không bằng khanh cho được. — Nàng Đi-la-ra nghe nói biết rằng người mà nàng tưởng là tên nô-bộc đó hẳng thật là vua, nàng vục đứng dậy chạy đi lấy lựa bao mặt. Nàng nói với sắp a-huờn của nàng rằng : chúng ta ắt phải chết. Nào phải là một tên nô-bộc mà chàng Cưu-lước dắc tới cho ta, đó là vua. — Nàng nói rồi trở lại một bên vua, mà nàng không dám ngồi trước mặt vua nữa. — Vua nói : có hề ngồi, đứng vòng tay hầu hạ là bổn phận của tội, chớ ! Không phải tội là nô-bộc của cô hay sao ? Có là chủ của tội, nếu cô không cho tội ngồi, thì tội không dám.

(Sẽ sẻ tiếp theo)

SAIGON — IMP. DE L'UNION — TIRAGE 3.500 EXEMPLAIRES

L'administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Tirage a: 3095 ex
Saigon le 12/10/22